

„RHIZOMA TRANSYLVANICA”

Szabó László Gy.¹, Zágoni Elemér², Macalik Ernő², Szabó István L.³

¹PTE GYTK Gyógyszerészeti Intézet, 7624 Pécs, Rókus u. 2. laszlo.gyula.szabo@aok.pte.hu

²Csikkarcfalva, Jenőfalva

³PE Georgikon Kar, Növénytan Tanszék, Keszthely

A „rhizoma transsylvanica” felépítése: **metszetek** (alaptól csúcs felé, ahogyan fejlődik a gyökértörzs; a gyökerek Erdély földjéből táplálkoznak):

Herbáriumok, orvosi könyvek:

Váradai Lencsés György – Egész orvosságról való könyv, azaz Ars Medica (1577 k.) – Teleki Téka, Marosvásárhely – Szabó T. Attila

Melius Juhász Péter (1578) – Herbárium, Kolozsvár – Szabó T. Attila

Pápai Páriz Ferenc – Pax corporis (1690, további 8 kiadás 1774-ig) – Halmai János

Kájoni János (1656, Csíksomlyó) – Hasznos orvoscönyv az fáknak és füveknek erejéről – Miklóssy Vári Vilmos, Péter H. Mária

Benkő József – Nomenclatura Botanica Flora Transsylvanica, 1778 – Kapronczay Katalin

Népi hagyomány – etnobotanikai adatgyűjtés:

Vajkai Aurél (Borsa völgye), Gunda Béla (gyimesi és moldvai csángók), Gub Jenő (Sóvidék, Kis-Küküllő), Vasas Samu (Kalotaszeg), Rác Gábor, Füzi József, Csedő Károly (Kovászna, Hargita), Rab János (Gyimesbükk), Grynaeus Tamás (bukovinai székelyek), H. Zelnik Katalin (Gelence, moldvai csángók), Halász Péter (moldvai csángók, Gyimes), Szabó T. Attila, Péntek János (Kalotaszeg), Kóczián Géza (Kászon, Kalotaszeg, Gyimesvölgye, Máramaros)

Gyógynövénykutatás és etnofarmakobotanikai adatok hatástani értékelése:

Páter Béla, Kopp Elemér, Rác Gábor és Rác-Kotilla Erzsébet, valamint tanítványaik

Fitoterápia, alkalmazás a jelenkorban - teadrogok készítése, feldolgozása, helye a hivatalos terápiában:

Macalik Ernő – tisana, helyi gyűjtés, termesztés, feldolgozás, forgalmazás, hiteles ismeretek
Zágoni Elemér – fitogalenikumok középüzemi gyártása, a fekete ribizli termesztése és készítményeinek gyógyászati alkalmazása

Etnofarmakobotanikai adatok a jelenkorban, a népi ismeret újra felfedezése:

Zsigmond Győző – gombák Erdélyben – etnomikológia

Birkás-Frendl Kata – népi ember- és állatorvoslás az Úz-völgyi csángóknál

Papp Nóra és munkatársai – Kis-Homoród völgye, Erdővidék népi gyógynövényei

Új ágak kialakulása: gyógynövények alkalmazása az egészség megőrzésében és a farmakoterápiában – bizonyítékokon alapuló orvoslás lehetőségei:

Hagyományok Háza, Budapest – Előadássorozat a népi gyógyásatról (2018-tól)

Fitoterápia oktatása és hatóanyagkutatás gyógyszerészképzési intézményekben

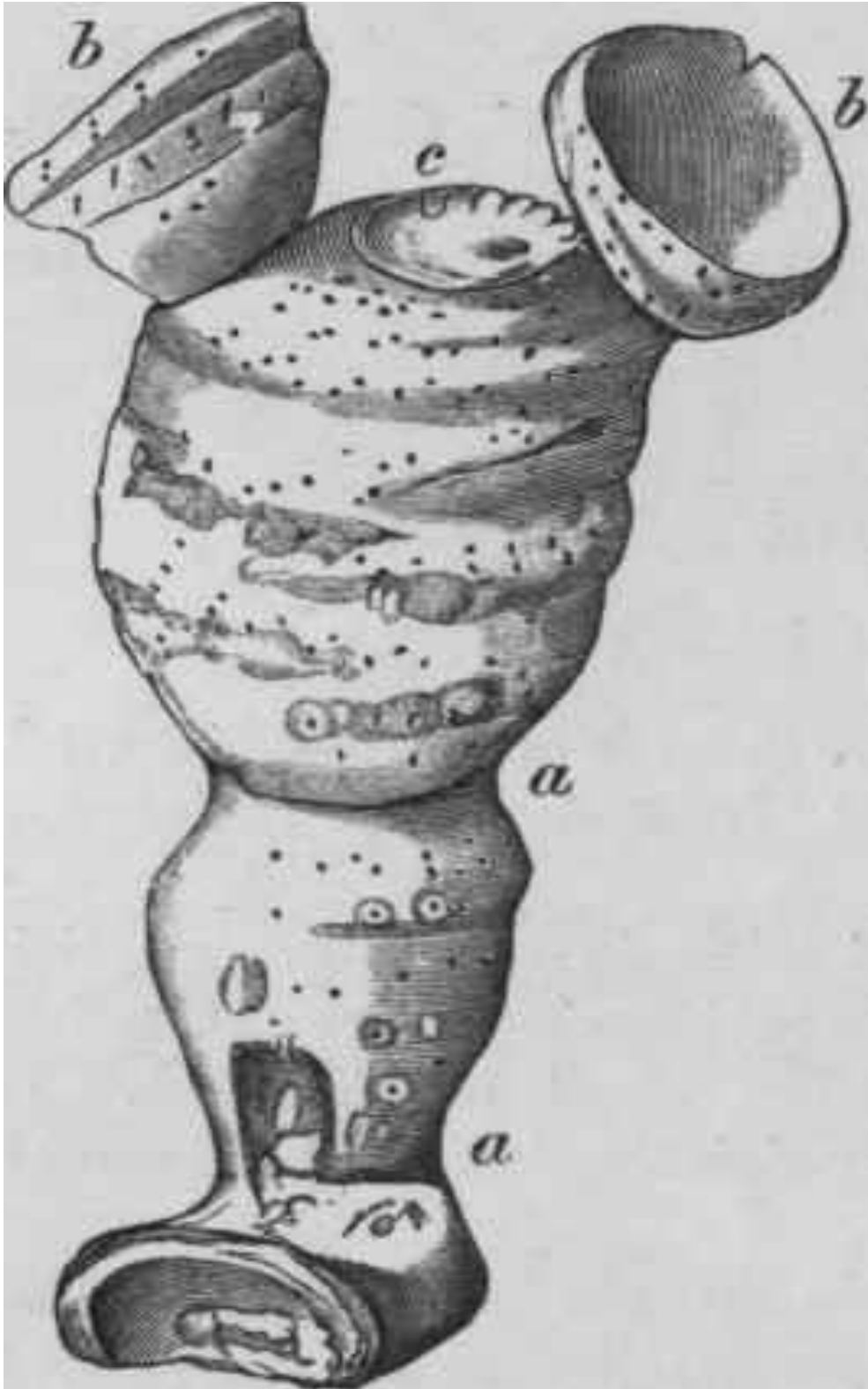
MELLÉKLET

Helleborus purpurascens – ingerterápia, 'paponya' Erdélyben (a rhizoma „kiteljesedése”)

MELLÉKLET

A "rhizoma transsylvanica" felépítése:

Alexander Tschirch *Anatomischer Atlas der Pharmakognosie* (társszerző Otto Österle) – 1893 – Iridis rhizoma